

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник апарату Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

_____ Костянтин БАНДУРА

«20» березня 2026 року

ПОЛОЖЕННЯ про Департамент енергоринку

1. Загальні положення

1.1. Департамент енергоринку (далі – Департамент) є самостійним структурним підрозділом Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), який безпосередньо підпорядковується члену НКРЕКП відповідно до розподілу функціональних обов'язків та діє відповідно до цього Положення.

1.2. У своїй діяльності Департамент керується Конституцією України, законами України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», «Про ринок електричної енергії», «Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу», «Про державну службу», «Про запобігання корупції», «Про ціни та ціноутворення», «Про природні монополії», «Про альтернативні джерела енергії» іншими законами України, постановами Верховної Ради України, указами та розпорядженнями Президента України, постановами і розпорядженнями Кабінету Міністрів України, наказами і дорученнями Голови НКРЕКП, членів НКРЕКП (за погодженням з Головою НКРЕКП) та керівника апарату НКРЕКП, цим Положенням та іншими нормативно-правовими актами.

1.3. Робота Департаменту проводиться відповідно до плану діяльності НКРЕКП на плановий період.

1.4. До складу Департаменту входить:

1.4.1 управління регулювання роботи ринку електричної енергії;

1.4.2 управління моніторингу та аналізу роботи ринку електричної енергії;

1.4.3 управління супроводження розвитку ринку електричної енергії;

1.4.4 управління забезпечення балансової надійності.

2. Основні завдання Департаменту

2.1. Основними завданнями Департаменту є:

2.1.1 сприяння формуванню та забезпеченню ефективного функціонування та розвитку ринку електричної енергії, в межах повноважень НКРЕКП;

2.1.2 забезпечення формування цінової і тарифної політики у сфері електроенергетики;

2.1.3 забезпечення моделювання роботи ринку електричної енергії;

2.1.4 забезпечення здійснення моніторингу безпеки постачання електричної енергії та сприяння розвитку безпечної, надійної та ефективно функціонуючої ОЕС України;

2.1.5 сприяння запровадженню, здійсненню моніторингу та контролю державної допомоги та механізму покладання спеціальних обов'язків на ринку електричної енергії та вдосконаленню функціонування системи державної підтримки;

2.1.6 забезпечення моніторингу ефективності роботи та рівня відкриття ринку електричної енергії, рівня цін на організованих сегментах ринку електричної енергії та організованих торговельних системах;

2.1.7 сприяння моніторингу здійснення міжнародної торгівлі електричної енергії та розподілу пропускної спроможності;

2.1.8 забезпечення здійснення моніторингу функціонування ринку електричної енергії, та його сегментів, а також оптового енергетичного ринку та поведінки суб'єктів господарювання на щоденній/щодаквдній/щомісячній основі;

2.1.9 забезпечення вдосконалення конкурентних засад роботи виробників, постачальників та трейдерів електричної енергії на ринку електричної енергії (крім сегменту роздрібного ринку електричної енергії);

2.1.10 сприяння інтеграції ринку електричної енергії до ринків електричної енергії інших держав, зокрема в рамках Енергетичного Співтовариства;

2.1.11 сприяння розвитку платіжно-розрахункових відносин на ринку електричної енергії (крім роздрібного ринку електричної енергії);

2.1.12 забезпечення розвитку підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії відповідно до вимог діючого законодавства;

2.1.13 проведення аналізу стану безпеки постачання енергоресурсів та безперебійної роботи інфраструктури, а також інвестицій у генеруючі потужності та установки зберігання енергії з метою забезпечення безпеки постачання електричної енергії;

2.1.14 забезпечення здійснення аналізу матеріалів щодо проведення конкурсу на будівництво генеруючої потужності та виконання заходів з управління попитом;

2.1.15 забезпечення адміністрування реєстру гарантій походження електричної енергії, виробленої з відновлювальних джерел енергії;

2.1.16 забезпечення видачі гарантій походження електричної енергії, виробленої з відновлювальних джерел енергії;

2.1.17 сприяння інтеграції реєстру гарантій походження електричної енергії, виробленої з відновлювальних джерел енергії, з реєстрами країн Енергетичного Співтовариства, Європейського Союзу та Організації економічного співробітництва та розвитку;

2.1.18 забезпечення здійснення аналізу, узагальнення практики застосування законодавства з питань, що належать до компетенції НКРЕКП, підготовка висновків до проєктів нормативно-правових актів, проведення фахової експертизи прийнятих нормативно-правових актів, розроблення та внесення у

встановленому порядку пропозицій до проєктів законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, нормативно-правових актів НКРЕКП, міністерств і відомств в межах компетенції Департаменту;

2.1.19 інші завдання.

3. Функції Департаменту

3.1. Департамент відповідно до покладених на нього завдань:

3.1.1 здійснює опрацювання проєктів законів України та інших нормативно-правових актів, готує висновки до проєктів нормативно-правових актів, проводить їх фахову експертизу, зокрема, щодо регулювання відносин в сфері електроенергетики (у тому числі нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України, органів державної влади стосовно організації роботи учасників ринку електричної енергії та суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність на ринку електричної енергії);

3.1.2 бере участь в проведенні аналізу, узагальненні практики застосування законодавства з питань, що належать до компетенції НКРЕКП, розробляє та вносить у встановленому порядку пропозиції до органів державної влади щодо вдосконалення законодавства у межах компетенції Департаменту, у тому числі у частині імплементації у національне законодавство норм законодавства Європейського союзу, що регулює діяльність ринку електричної енергії;

3.1.3 здійснює нагляд за виконанням функцій та обов'язків учасниками ринку електричної енергії відповідно до положень Закону України «Про ринок електричної енергії» та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії у межах компетенції Департаменту;

3.1.4 здійснює моделювання роботи ринку електричної енергії, яке застосовується для оцінки впливу змін у діючі нормативно-правові документи, запровадженні нових сегментів ринку електричної енергії та прогнозу цін, що складатимуться на них;

3.1.5 бере участь у запровадженні, здійсненні моніторингу та контролю державної підтримки на ринку електричної енергії та вдосконалення функціонування системи державної допомоги;

3.1.6 бере участь у розробці нормативно-правових актів та змін до них, необхідних для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії, у тому числі у частині імплементації у національне законодавство норм законодавства Європейського союзу, що регулює діяльність ринку електричної енергії;

3.1.7 здійснює аналіз інформації щодо виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії на відповідність вимогам, встановленим Законом України «Про ринок електричної енергії» та іншими нормативно-правовими актами;

3.1.8 опрацьовує матеріали та готує інформацію та відповідні розрахунки для прийняття рішень НКРЕКП щодо встановлення (перегляду) тарифів на виробництво електричної енергії на установках з використанням альтернативних джерел енергії;

3.1.9 опрацьовує матеріали та готує інформацію та відповідні розрахунки для прийняття рішень НКРЕКП щодо встановлення надбавки до «зеленого» тарифу за дотримання рівня використання обладнання українського виробництва;

3.1.10 розробляє нормативну базу щодо порядку встановлення, перегляду та припинення дії «зеленого» тарифу на електричну енергію для суб'єктів господарювання, споживачів електричної енергії, у тому числі енергетичних кооперативів, та приватних домогосподарств, генеруючі установки яких виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії;

3.1.11 розробляє нормативну базу щодо порядку визначення рівня використання обладнання українського виробництва на об'єктах електроенергетики, у тому числі на введених в експлуатацію чергах будівництва електричних станцій (пускових комплексів), що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), та встановлення відповідної надбавки до «зеленого» тарифу або аукціонної ціни;

3.1.12 бере участь у підготовці проєктів нормативно-правових актів, необхідних для забезпечення підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії відповідно до вимог діючого законодавства;

3.1.13 бере участь у заходах міжнародного співробітництва;

3.1.14 бере участь у здійсненні аналізу та опрацюванні матеріалів в ході підготовки до затвердження НКРЕКП плану розвитку системи передачі на наступні 10 років та звіту з оцінки відповідності (достатності) генеруючих потужностей;

3.1.15 бере участь в опрацюванні матеріалів щодо конкурсних процедур на будівництво генеруючої потужності та на виконання заходів з управління попитом та підготовці пропозицій щодо визначення виду, розміру (в тому числі граничної ціни закупівлі послуги із забезпечення розвитку генеруючих потужностей) стимулів;

3.1.16 опрацьовує та здійснює аналіз матеріалів щодо погодження НКРЕКП наданого профільним міністерством проєкту рішення Кабінету Міністрів України про проведення конкурсу на будівництво генеруючої потужності та виконання заходів з управління попитом;

3.1.17 готує матеріали, необхідні для участі уповноваженого представника НКРЕКП у роботі конкурсної комісії з проведення конкурсу на будівництво генеруючої потужності та виконання заходів з управління попитом;

3.1.18 здійснює методологічний та операційний контроль за реалізацією послуг із забезпечення розвитку генеруючих потужностей;

3.1.19 бере участь у здійсненні моніторингу функціонування ринку електричної енергії та його сегментів, а також здійснює моніторинг та оцінку господарсько-торговельних операцій, пов'язаних з оптовими енергетичними продуктами;

3.1.20 бере участь у здійсненні моніторингу ефективності роботи та відкриття ринку електричної енергії, прозорості та конкуренції на ринку електричної енергії, а також будь-яких практик, що призводять до спотворення або обмеження конкуренції на ринку електричної енергії;

3.1.21 забезпечує здійснення моніторингу рівня прозорості діяльності учасників ринку, в тому числі дотримання учасниками ринку (крім споживачів) зобов'язань щодо розміщення/оприлюднення інформації;

3.1.22 здійснює аналіз ринкової поведінки та інформації про господарсько-торговельні операції на оптовому енергетичному ринку, включаючи виконані та невиконані заявки, наданої Регулятору учасниками оптового енергетичного ринку, особами, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами, та торговими репозиторіями;

3.1.23 бере участь у здійсненні моніторингу застосування положень договорів, що обмежують конкуренцію на ринку електричної енергії, та підготовці відповідних зауважень та пропозицій до нормативно-правової бази;

3.1.24 здійснює моніторинг стану застосування правил управління обмеженнями міждержавних перетинів та дотримання правил розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів;

3.1.25 здійснює адміністрування електронної бази даних з метою моніторингу функціонування ринку електричної енергії та його сегментів та формування аналітичних матеріалів;

3.1.26 готує на розгляд НКРЕКП проекти нормативно-правових актів, необхідних для забезпечення функціонування балансуєчого ринку, механізму врегулювання небалансів, допоміжних послуг, ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, здійснення купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами;

3.1.27 готує на розгляд НКРЕКП пропозиції стосовно зобов'язання постачальника допоміжних послуг надавати допоміжні послуги за ціною, розрахованою за Методикою формування цін на допоміжні послуги, затвердженою НКРЕКП;

3.1.28 бере участь у підготовці проектів нормативно-правових актів, необхідних для забезпечення:

підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії відповідно до вимог діючого законодавства;

організації комерційного обліку електричної енергії на ринку електричної енергії України;

3.1.29 бере участь у підготовці матеріалів та пропозицій, необхідних для інтеграції відповідних сегментів ринку електричної енергії (крім роздрібного ринку електричної енергії) до регіональних ринків електричної енергії держав – сторін Енергетичного Співтовариства;

3.1.30 здійснює опрацювання, аналіз матеріалів та подання пропозицій на розгляд НКРЕКП щодо затвердження статей кошторису суб'єкта господарювання, що провадить господарську діяльність зі здійснення функцій гарантованого покупця та здійснює методологічний і оперативний контроль використання коштів за статтями витрат затвердженого кошторису;

3.1.31 здійснює методологічний і оперативний контроль стану розрахунків учасників ринку за куповану електричну енергію та послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, що надається суб'єктом господарювання, що провадить господарську

діяльність зі здійснення функцій гарантованого покупця, та постачальниками універсальних послуг;

3.1.32 розробляє та готує проекти рішень НКРЕКП щодо:

затвердження розміру вартості послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, наданої гарантованим покупцем та постачальниками універсальної послуги у розрахунковому місяці, та виносить такі рішення на засідання НКРЕКП, що проводяться у формі відкритих слухань;

погодження фіксованого платежу за користування програмним забезпеченням оператора ринку та тарифу на здійснення операцій купівлі-продажу на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку та здійснює методологічний і оперативний контроль відповідності витрат такого суб'єкта господарювання вимогам, що визначаються порядком розрахунку, який зазначений у правилах ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку;

врегулювання заборгованості, що утворилася на Оптовому ринку електричної енергії України, та виносить такі рішення на засідання НКРЕКП, що проводяться у формі відкритих слухань;

інших питань, що належить до компетенції Департаменту;

3.1.33 готує пропозиції щодо вдосконалення платіжно-розрахункових відносин на ринках електричної енергії (крім роздрібного ринку електричної енергії);

3.1.34 здійснює методологічний і оперативний контроль стану розрахунків учасників ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку за послуги оператора ринку;

3.1.35 забезпечує підготовку матеріалів та пропозицій, необхідних для сприяння запровадження торгівельних систем, на яких здійснюється купівля-продаж електричної енергії, з використанням відповідних фінансових похідних та запровадження клірингу;

3.1.36 готує пропозиції щодо внесення змін до алгоритму розподілу коштів з поточних рахунків із спеціальним режимом використання електропостачальників;

3.1.37 готує пропозиції щодо внесення змін до порядку подання інформації про здійснені господарсько-торговельні операції, пов'язані з оптовими енергетичними продуктами;

3.1.38 здійснює нагляд за розрахунками електропостачальників за небаланси електричної енергії на балансуєчому ринку та аналіз у частині надходження коштів на поточні рахунки із спеціальним режимом використання електропостачальників;

3.1.39 проводить перевірку щодо відповідності відомостей, що вносяться до реєстру гарантій походження користувачами реєстру гарантій походження, інформації (даним, відомостям, звітності) та документам (їх копіям), що подані до НКРЕКП, а також інформації, яка міститься в реєстрі генеруючих установок;

3.1.40 готує проекти рішень щодо створення облікових записів, припинення/відновлення доступу до облікових записів, визначає права доступу користувачів реєстру гарантій походження до реєстру гарантій походження;

3.1.41 забезпечує процеси видачі, обігу та погашення гарантій походження в електронному вигляді;

3.1.42 організовує навчальні заходи щодо наповнення та користування реєстром гарантій походження;

3.1.43 створює умови доступу до інформації у форматі відкритих даних, що міститься в реєстрі гарантій походження;

3.1.44 бере участь у засіданні наглядової ради із здійснення контролю за використанням та інвестуванням коштів фінансового резерву, призначеного для зняття з експлуатації діючих енергоблоків АЕС;

3.1.45 бере участь у здійсненні моніторингу безпеки постачання електричної енергії та надає на запит центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, відповідну інформацію для оцінювання ризиків порушення безпеки постачання електричної енергії та підготовки звіту про результати моніторингу безпеки постачання електричної енергії;

3.1.46 здійснює аналіз стану безпеки постачання енергоресурсів та безперебійної роботи інфраструктури, а також інвестицій у генеруючі потужності та установки зберігання енергії з метою забезпечення безпеки постачання електричної енергії;

3.1.47 організовує процедури досудового врегулювання спорів, що виникають між суб'єктами господарювання, які провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг та державне регулювання діяльності яких здійснюється НКРЕКП, в межах компетенції Департаменту;

3.1.48 забезпечує здійснення обробки інформації про господарсько-торговельні операції, пов'язані з оптовими енергетичними продуктами, основних (фундаментальних) даних, що міститься в базі даних інформаційної системи НКРЕКП;

3.1.49 ініціює розслідування за результатами моніторингу господарсько-торговельної діяльності, пов'язаної з оптовими енергетичними продуктами, виявлених фактів або підозр в порушенні встановлених законами обмежень щодо поводження з інсайдерською інформацією, або дій, що мають ознаки маніпулювання чи спроби маніпулювання на оптовому енергетичному ринку;

3.1.50 бере участь у проведенні розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку;

3.1.51 надає рекомендації щодо забезпечення доброчесності та прозорості на оптовому енергетичному ринку з урахуванням вимог нормативно-правових актів Енергетичного Співтовариства та рекомендацій Агентства з питань співробітництва енергетичних регуляторів;

3.1.52 готує проекти відповідей на запити комітетів Верховної Ради України, народних депутатів України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, органів державної та місцевої влади, ліцензіатів, підприємств, установ, організацій в межах компетенції Департаменту;

3.1.53 взаємодіє з Антимонопольним комітетом України, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку та органами фінансового контролю у процесі моніторингу;

3.1.54 забезпечує в межах компетенції дотримання вимог Закону України «Про державну таємницю», вживає необхідних заходів щодо збереження службової інформації у Департаменті;

3.1.55 бере участь в підготовці проєкту річного звіту НКРЕКП;

3.1.56 створює та веде реєстри адміністраторів передачі даних та адміністраторів платформ інсайдерської інформації;

3.1.57 інші функції.

4. Права Департаменту

4.1. Департамент має право:

4.1.1 звертатися та отримувати від інших структурних підрозділів НКРЕКП всю необхідну для його роботи інформацію і матеріали, а також надавати відповідну інформацію і матеріали іншим структурним підрозділам;

4.1.2 взаємодіяти з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, організаціями, установами і підприємствами України та іноземних держав, міжнародними організаціями за погодженням з Головою та/або членами НКРЕКП, керівником апарату НКРЕКП;

4.1.3 брати участь у засіданнях НКРЕКП, нарадах, семінарах, конференціях;

4.1.4 надавати пропозиції з питань, що належать до компетенції Департаменту;

4.1.5 опрацьовувати документи, які мають гриф «Для службового користування», «Таємно»;

4.1.6 інші права з питань, що належать до компетенції Департаменту.

4.2. Покладення на Департамент завдань, не передбачених цим Положенням, і таких, що не стосуються питань Департаменту, не допускається.

5. Керівництво діяльністю Департаменту

5.1. Департамент очолює директор, який призначається на посаду та звільняється з посади наказом керівника апарату НКРЕКП в установленому законодавством порядку.

5.2. На посаду директора Департаменту призначається особа, яка відповідає вимогам, встановленим Законом України «Про державну службу».

5.3. На посаду директора Департаменту призначається особа з ступенем вищої освіти не нижче магістра, з досвідом роботи на посадах державної служби категорій «Б» чи «В» або досвід служби в органах місцевого самоврядування, або досвід роботи на керівних посадах підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності не менше двох років, з вільним володінням державною мовою.

5.4. Директор Департаменту має двох заступників: заступника директора департаменту – начальника управління регулювання роботи ринку електричної енергії та заступника директора департаменту – начальника управління супроводження розвитку ринку електричної енергії Департаменту. Директор

Департаменту розподіляє обов'язки між керівниками структурних підрозділів Департаменту, виходячи із покладених завдань і функцій.

5.5. Директор департаменту:

5.5.1 здійснює координацію діяльності Департаменту, організовує та забезпечує ефективне виконання покладених на Департамент завдань, розподіляє обов'язки між працівниками, планує, організовує, очолює та контролює їх роботу та організовує і забезпечує виконання в установлені терміни функцій Департаменту, закріплених цим Положенням;

5.5.2 розробляє положення про Департамент та посадові інструкції працівників відділів. Погоджує положення про структурні підрозділи Департаменту;

5.5.3 організовує та забезпечує виконання в установлені терміни доручень Голови та членів НКРЕКП, керівника апарату НКРЕКП;

5.5.4 організовує, контролює та забезпечує виконання посадових інструкцій працівниками Департаменту, а також вживає необхідних заходів щодо підвищення кваліфікації працівників Департаменту;

5.5.5 організовує розробку проєктів нормативно-правових актів, що належать до компетенції Департаменту;

5.5.6 планує, регулює та контролює ефективну взаємодію Департаменту з іншими самостійними структурними підрозділами НКРЕКП;

5.5.7 підписує документи, що підготовлені Департаментом з питань, що належать до його компетенції;

5.5.8 забезпечує дотримання працівниками Департаменту законодавства України з питань державної служби та запобігання корупції, забезпечує виконання вимог технічної безпеки та охорони праці;

5.5.9 бере участь в опрацюванні питань удосконалення організаційної структури Департаменту, подає пропозиції щодо зміни структури Департаменту, оплати праці працівників, заохочень і стягнень, підбору, переміщення, призначення та підвищення кваліфікації кадрів тощо;

5.5.10 забезпечує в межах компетенції дотримання вимог Закону України «Про державну таємницю», вживає необхідних заходів щодо збереження службової інформації у Департаменті;

5.5.11 організовує внутрішній контроль в межах Департаменту.

5.6. У разі відсутності директора Департаменту його обов'язки виконує заступник директора департаменту – начальник управління регулювання роботи ринку електричної енергії, який на цей період несе відповідальність за керівництво Департаментом. У разі відсутності директора Департаменту та заступника директора департаменту – начальника управління регулювання роботи ринку електричної енергії, обов'язки директора Департаменту виконує заступник директора департаменту – начальник управління супроводження розвитку ринку електричної енергії. В іншому випадку виконання обов'язків директора Департаменту покладається на працівника Департаменту (в установленому порядку та в межах визначених повноважень за наказом керівника апарату НКРЕКП).

6. Відповідальність

Директор та працівники Департаменту несуть відповідальність за неякісне або несвоєчасне виконання посадових завдань та обов'язків, бездіяльність або невикористання наданих прав, порушення норм Правил професійної етики, що застосовуються до членів, працівників центрального апарату і територіальних органів НКРЕКП та обмежень, пов'язаних з прийняттям на державну службу та її проходженням. У інших випадках, визначених законами України, несуть відповідальність відповідно до законодавства.

7. Взаємодія з іншими структурними підрозділами

Для виконання обов'язків та реалізації прав, Департамент у своїй діяльності взаємодіє з іншими структурними підрозділами НКРЕКП з питань, що належать до компетенції Департаменту.

**Директор
Департаменту енергоринку**

Ілля СІДОРОВ